

Wat hebben we gedaan en waarom?

De oplopende personeelskrapte in de zorg is dagelijks voelbaar. Zeker tijdens vakantieperiodes zoals afgelopen zomer. De inzet en aandacht van mantelzorgers en vrijwilligers is dan extra belangrijk en waardevol. De samenwerkende VVT-organisaties in Noordoost-Brabant voelen zich verantwoordelijk om mantelzorgers en vrijwilligers hierbij zo goed mogelijk te ondersteunen. Daarom organiseerden zij afgelopen zomer ADL-cursussen voor mantelzorgers en vrijwilligers die ondersteuning bieden thuis of in een verpleeghuis.

Wat hield de cursus in?

Tijdens de cursus konden deelnemers (extra) kennis en vaardigheden opdoen in het bieden van ondersteuning bij algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL-zorg). Zodat zij zich zekerder voelen om hun naasten te ondersteunen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het op de stoel of in de rolstoel helpen, het helpen aan- en uittrekken van steunkousen, helpen met eten en drinken of de toiletgang. Onder de deskundige leiding van een ervaren verpleegkundig docent werd vooral ook veel geoefend.

Wie hebben er mee gedaan?

De cursus is in samenwerking georganiseerd door: Laverhof, Sint Jozefoord, Pantein, Zorggroep Elde Maasduinen, Vughterstede en van Neynsel en ROC Koning Willem I College.

De bijeenkomsten zijn zowel op centrale locaties in Noordoost Brabant aangeboden, als in verpleeghuizen zelf. De cursussen werden deels begeleid vanuit het ROC en deels door medewerkers van de VVT organisaties zelf. De uitnodigingen hiervoor werden via de betrokken VVT organisaties verspreid aan cliënten en hun naasten, zowel in de verpleeghuizen als thuiszorg. Inschrijving vooraf was niet nodig. In totaal zijn er in de periode Juni t/m September 2022 13 bijeenkomsten geweest waaraan in totaal 88 mensen deelnamen.

Aangeboden door	Aantal bijeenkomsten	Aantal deelnemers
regionaal samen met ROC	6	48
van Neynsel	2	15
Vughterstede	1	9
Sint Jozefoord	2	12
Laverhof	4	10
BrabantZorg	5	47
Totaal	20	141

Wat hebben we geleerd?

Een groot gedeelte van de deelnemers (83%) heeft een evaluatieformulier ingevuld. Hieruit leren we dat:

- de meeste deelnemers (35%) via de mail en contactpersonen (28%) geïnformeerd zijn over de cursus en dat de categorie 'anders' ook hoog scoorde (23%);
- het grootste gedeelte van deelnemers verbonden is aan een client van een van de deelnemende organisaties (65%) en dat ruim een derde van 'buiten' komt. Bijvoorbeeld van een andere thuiszorgorganisatie of zonder voor een specifieke naaste te zorgen;
- 20% van de deelnemers bij een zorgorganisatie werkt in een niet-verzorgende rol.

Niet alleen de forumlieren maar juist ook de praktijkervaring levert belangrijke leerpunten op. Namelijk dat:

- het elkaar ontmoeten en verhalen delen een van de belangrijkste onderdelen is van de bijeenkomsten;
- er soms erg grote groepen waren voor de locatie of docent omdat inschrijving niet verplicht was;
- inschrijving ter plaatse plaats vond en daardoor handmatig gebeurde: dat kost veel tijd en leidde soms tot ontbrekende of onleesbare gegevens;
- het lukt om samen regie te voeren en overzicht te houden op 'centrale' bijeenkomsten maar dat de samenwerking bij lokale bijeenkomsten snel naar de achtergrond verdwijnt. De data en tijden van lokale bijeenkomsten werden niet vanzelf gedeeld en het aanbod werd dus ook niet breder dan de eigen organisatie uitgezet;
- dat het gemakkelijker is om centrale bijeenkomsten te faciliteren (bijv. met een communicatiebureau) maar dat we bij lokale bijeenkomst sneller vervallen in 'zelf doen';
- we het makkelijker vinden als de communicatiemiddelen niet volledig in PDF worden aangeleverd zouden zijn maar aanpasbaar waren of aanpasbare velden bevatten;

Hoe gaan we verder?

Samen zien wij een toekomst voor ons waarin iedereen zorgt. Wij vinden dat goede ondersteuning aan mantelzorger en vrijwilligers daarbij hoort en willen het initiatief van afgelopen zomer samen doorzetten, met daarbij de volgende stappen:

- mantelzorgondersteuning is en hoeft niet beperkt te zijn tot ADL. Samen willen we het cursusaanbod uitbreiden;
- we bij de 'doorstart' met andere partijen samenwerken die zich (ook) op het terrein van mantelzorg begeven, zoals het Sociaal Domein en zelfzorgondersteunt.nl;
- we willen regionale uitgangspunten of beleid opstellen bij vraagstukken voorbij komen, waaronder: juridische verantwoordelijkheid van niet-verzorgenden die ADL handelingen verrichten binnen en buiten onze organisaties en vragen over arbeidsvoorwaarden van werknemers die wel de cursus volgen en ADL handelingen verrichten maar geen verzorger zijn;

Om dit goed te doen is een '(product)eigenaar' / projectleider nodig, die zowel:

- de centrale als regionale initiatieven met elkaar verbindt en blijft verbinden;
- die de samenwerking met andere sectoren aangaat en uitbouwt;
- de doorontwikkeling van het cursusaanbod en evt. werkvormen uitbreidt;
- waar zinvol verbindt met andere regionale initiatieven zoals Zorgacademie en community care.